AKTUALITEITEN

ANTWERPEN 7
GPP 8 1294

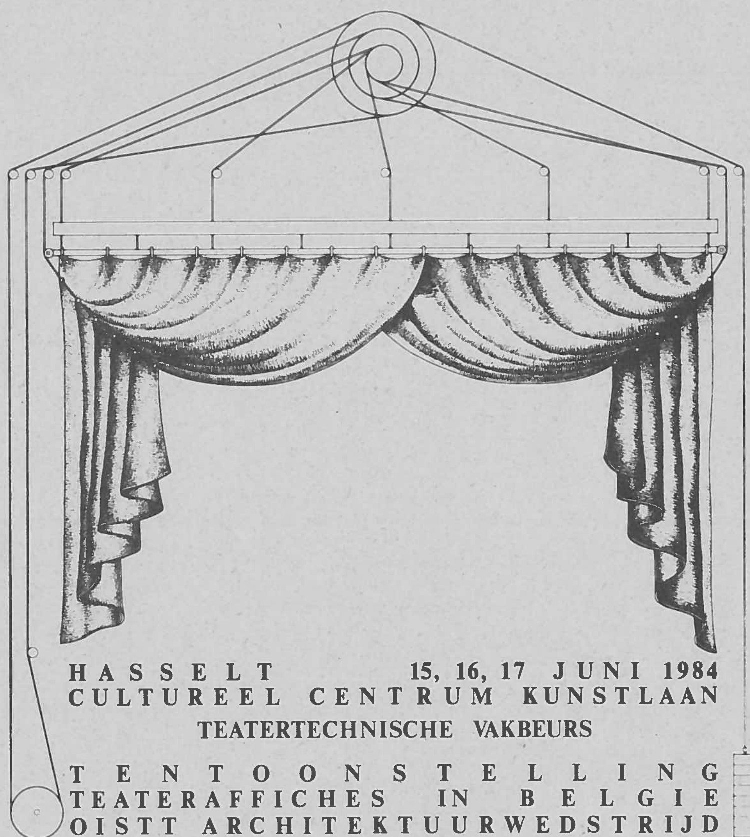
B.A.S.T.T. vzw
Desguinlei 66
2018 Antwerpen
(03) 238 38 56

verschijnt zes maal per jaar

verantwoordelijke uitgever
Dré Darden

NUMMER 13 / JUNI 1984

BASTT vzw

OPEN:
VR 10.00 › 20.00 ZA 10.00 › 18.00 ZO 10.00 › 18.00

redaktie
Werner E. De Bondt
Eddy Galle
Guido Snoeck
Ria Verbergt
Roos Werckx

TEATERTECHNISCHE VAKBEURS

Op vrijdag 15, zaterdag 16 en zondag 17 juni richt de vzw BASTT haar 2de tweejaarlijkse teatertechnische vakbeurs in.
Het grote succes in 1982 te Strombeek-Bever verplichtte het zoeken naar een grotere ruimte. Zo biedt het kultureel centrum van Hasselt plaats aan verscheidene binnen- en buitenlandse firma's die er hun nieuwste produkten en kreaties zullen tonen.

De grootst mogelijke variëteit van professioneel licht- en geluidsmateriaal, teatertechnische uitrustingen, teatertextiel, dekors, kostuums, effektenmateriaal, vakliteratuur, onderhoud, ... vindt u op onze beurs bij

A.D.B. / AUDIO ELECTRONICS / MB geluidstechniek / RON DE GROOT / LEON DUTZ / GHIGNY / HOLLAND DESIGN GROUP waaronder Beyne, Croese, De Reus, Flashlight en Uniflex / INTERNATIONAL THEATRE BOOKSHOP A'dam / WILLEBRORD JACOBS / LIGHT BEAMS / MASSON DRAGUET / PANDORA / PAVLOVA / JEAN PHILIPS / PHLIPPO / REICHE & VOGEL / RODEN STAAL / TEATERHUIS VEKEMANS / TEATERWINKEL ANTWERPEN / TRANS EUROPEAN MUSIC / TWIN DESIGN / RIA VERBERGT / VIEWTONE SHOWTRICS / M.A. VINK /

WELKOM ...

OISTT ARCHITEKTUURWEDSTRIJD

In 1983 richtte de architektuurkommissie van het OISTT een ideeënwedstrijd in.
Het onderwerp van deze wedstrijd was het zoeken naar de meest optimale vorm voor een receptief teater waar gezelschappen van de meest uiteenlopende aard hun diverse kreaties, technische en scenische visies mogelijk zouden kunnen maken.
Aan de deelnemers werd de grootst mogelijke vrijheid gegeven; er werden geen beperkingen opgelegd.
270 projekten werden ingezonden en de jury weerhield 47 projekten voor de eigenlijke finale tijdens de praagse quadriënnale van vorig jaar.
Daar werden 5 "eerste prijzen", 12 "eerste vermeldingen, 14 "tweede vermeldingen" en 4 "speciale vermeldingen" gegeven.
Na teams uit Denemarken, USSR, Roemenië, USSR werd de vijfde eerste prijs uitgereikt aan België: Luc Dhooghe en Roos Werckx, beide leden van BASTT namen deze onderscheiding in ontvangst.

De plannen en tekeningen van de vijf eerste prijzen zullen in Hasselt worden tentoongesteld.

Ook zal er permanent een dia-reeks over de Praagse Quadriënnale te bekijken zijn.

TEATERAFFICHES IN BELGIE

Naast de interessante kollektie teaterafffiches door onze franstalige kollega's van ABSTT ter beschikking gesteld, zal u een uitgebreide verzameling affiches uit het vlaamse landsgedeelte kunnen bekijken.

Voor deze tentoonstelling werd medewerking gevraagd aan alle teaterdirekties en ontwerpers.
Reakties bleven niet uit.
Daar teaterafffiches dikwijls lokaal worden verspreid en tijdsgebonden zijn is deze tentoonstelling een unieke kans om kennis te maken met ongekend, oud en recent werk van vlaamse ontwerpers.

POPPENTEATER

Verscheidene poppenteaters werden aangezocht om in de tentoonstellingsruimte een poppenkast-set op te bouwen.
Dit naar aanleiding van een voordracht die zal worden gegeven door Freek Neirinck en Luk De Bruycker. De eerste spreker zal het voornamelijk hebben over de integratie van poppenspel in het teater en de tweede spreker aansluitend over de scenografische en technische problemen eigen aan het poppenteater.

Tot op heden hebben Freek Neirinck en Luk De Bruycker van Taptoe, Albert Vermeiren van poppenteater Nele, Contrijn van het Mechels Stadspoppenteater en Jan Maillard reeds toegezegd.

AFDELING LIGHTING
SCENE VERLICHTING

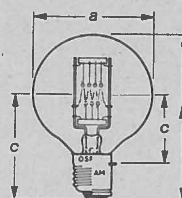

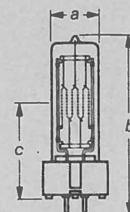
Halogeenlampen voor foto-, video- en filmopnames

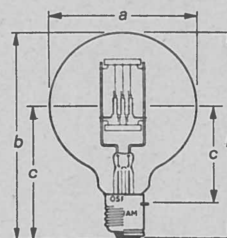
Halogeenlampen voor studio's

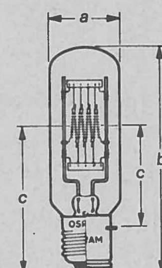
Halogeenlampen voor projektoren

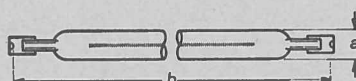
metaalhalogeenlampen METALLOGEN® HMI® voor film- en televisiestudio's en sceneverlichting

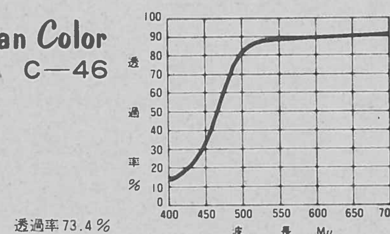

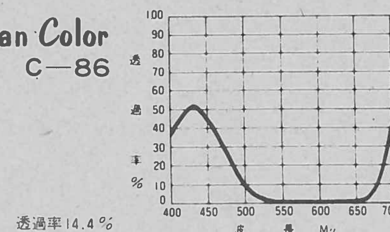

Clean Color

Uitgebreid gamma kleurfilters, getint in de massa en bestand tegen hoge temperaturen. (Speciaal bestemd voor gebruik met halogeenlampen.)

± 50 KLEUREN BESCHIKBAAR

MASSON-DRAGUET N.V.

INDUSTRIEPARK 22
1430 WOUTERSBRAKEL

☎ 02 / 366.17.20 (5 l.)
TELEX 23074

GEDETAILLEERDE DOKUMENTATIE OP AANVRAAG

SHOWTECK '84

Op 15, 16 en 17 augustus 1984 heeft in West-Berlijn een Teatertechnische Vakbeurs plaats, die het hele spektrum van de spektakelmarkt bestrijkt.

Inrichting van zalen, toneeltechniek, belichting, klank, video en speciale effekten evenals veiligheidstechniek, voorkomen van ongevallen, bedrijfsorganisatie en service staan op het programma.

Tegelijkertijd wordt er een congres gehouden met als thema: "Spektakelzalen en veiligheid"

In de stad zelf worden er verschillende manifestaties ingericht zoals een Laser-performance in de city, een "Super-symfonie" met vuur, klank, licht en kleur op de Wannsee, Popconcert en Rockballet in het I.C.C.Berlin.

De vakbeurs is geopend van 10.00 tot 18.00 en gaat door in het I.C.C.Berlin en op het Messegelände, gelegen aan de Messedamm.

BELANGRIJK
BASTT vzw zal voor haar leden een reis naar Berlijn organiseren. Meer inlichtingen over deze trip kan u bekomen tijdens onze vakbeurs in Hasselt aan de BASTT info-stand in de inkomhall.

LICHT door Herman Fresen

ARTIKEL 1

Knutselen of knoeien was de titel van een leerboekje dat ik kocht op zeer jeugdige leeftijd toen ik de eerste wankele schreden zette op het slingerende pad dat electrotechniek electronica heet. De mislukkingen als gevolg van het gebrek aan parate kennis waren legio, maar dat mocht de pret niet drukken, immers ook met knoeien kun je veel plezier hebben en och, je stoorde er niemand mee. En nu, na jaren van studie en ervaring en vooral leren van de "oude rotten" in het vak, ben ik gaan inzien hoe belangrijk het is om een diepgaande kennis op te bouwen van alles wat met licht verlichten en belichten te maken heeft.
Natuurlijk kan mij een commerciële binding verweten worden, maar bedenk dan dat zelfs opgedane "gekleurde kennis" beter is dan helemaal geen kennis. Daarbij komt dat veel van de gegevens die ik in de komende artikels zal spuien gewoon gebaseerd zijn op harde feiten, die gelijk zijn voor elke "kleur". Het zal de lezer in ieder geval in staat stellen om z'n eigen boontjes te doppen en door het gladde verkooppraatje heen te prikken van de vriendelijk lachende verkoper, die altijd een "pasklaar" antwoord klaar heeft voor alle lichttechnische problemen. Dat er daar om in deze artikelen reeks nogal eens harde woorden vallen moet U me maar vergeven, er is immers al zo veel verknoeit!

1. SCHOPPEN TEGEN HEILIGE HUISJES.

Helaas wordt de funktie van het licht in het dramatische gebeuren nog steeds ondergewaardeerd.
Wat nu is hiervan de oorzaak? Waarschijnlijk in de meeste gevallen onkunde en onwetendheid. Immers, de mogelijkheden van het toepassen van de juiste armaturen (lees schijnwerpers), de juiste verhoudingen en de juiste kleurfilters, maken het verschil tussen "verlichten" en "belichten"!

Het wordt echter tijd dat bepaalde mensen die aan de touwtjes trekken van hun voetstuk komen om de elementaire beginselen van belichtingstechnieken en mogelijkheden te leren. (Wie de schoen past, trekke hem aan!)
Terwijl de akteur al het mogelijke doet om de persoon, die hij moet uitbeelden, geloofwaardig te maken, dekors met zorg worden ontworpen, volstaat men in veel gevallen met een paar "spots" die dàt doen wat men ervan verwacht n.l. het gebeuren in een plas licht zetten, zodat alles "goed zichtbaar" is.
Zo kan het gebeuren dat een avondstemming gespeeld wordt bij een hoeveelheid keihard licht, terwijl anderzijds het aantal spots tot een zodanig minimum wordt beperkt dat de toeschouwers na afloop hun zonnebril opzetten om zich te beschermen tegen de lichtintensiteit van de maan.

Goed, wie zo hard schopt heeft geen recht van spreken als hij er niet tegenoverstelt hoe het dan wel zou moeten en daarom zullen wij trachten in een aantal artikelen aan te geven :

1. De funktie en opbouw van de verschillende typen schijnwerpers
2. De keuze van de juiste schijnwerpers voor de juiste toepassing

3. Minimum schijnwerper bezetting
4. Het beoordelen van adviezen uitgebracht door "deskundigen"
5. Lichtregeling

Wat echter bovenal van belang is, is dat regisseurs en akteurs begrip moeten opbrengen voor de "technische man" die vaak met niets of minder dan dat moet werken en dus ook overeenkomstige prestaties kan leveren terwijl, indien hij de beschikking had over een minimum aantal schijnwerpers en een kleine lichtregelaar al die uren bij de grimeur en het werk aan die prachtige kostuums plotseling wel tot hun recht zouden komen en een gemakkelijk afgeleid publiek plotseling sterk geboeid blijkt! Het is juist de wisselwerking (licht-) techniek-aankleding-dramatiek, die een afgerond geheel verzorgt met de juiste accenten en nuances.

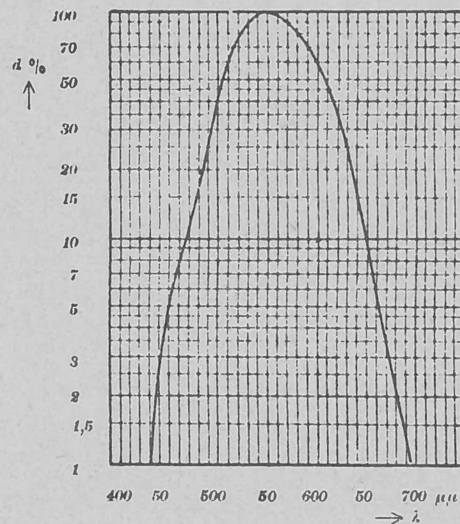
Licht, dit nu zo veel uitgesproken woord, wat is dit licht nu precies en hoe te beoordelen? Zuiver technisch gezien kan men licht beschouwen als een elektromagnetische trilling met verschillende golflengten.
Onze ogen zijn beperkt in hun waarnemingsvermogen en kunnen maar een beperkt gedeelte waarnemen en wel het gedeelte (spectrum) tussen infrarood en ultraviolet. Indien dit tussenliggende gedeelte geheel en in een bepaalde verhouding aanwezig is, ervaren we dit als wit licht.
Gezien het feit dat het niet de bedoeling is om in de schijnwerpers te kijken doch om met het licht van de schijnwerper iets zichtbaar te maken zullen we ons in eerste instantie bezighouden met de reflektie van een "aangelicht of bestraald" vlak.
De hoeveelheid licht die we waarnemen kunnen we slechts beoordelen door deze te vergelijken met andere vlakken welke of helemaal niet of minder of meer belicht zijn dan het te beoordelen vlak. Het is dus het kontrast wat ons een maat geeft ter beoordeling van de lichtintensiteit. Ook de mate waarin we iets kunnen onderscheiden geeft ons een houvast.
Dit onderscheidingsvermogen is nu de belangrijkste faktor. Een mens, komende van een door de zon fel verlichte straat zal enige tijd nodig hebben om z'n ogen zich te laten aanpassen aan een veel lagere lichtintensiteit binnenshuis.
Zou hij zo het theater binnelopen, hij zou weinig kunnen onderscheiden,ondanks een relatief hoog lichtniveau van een op dat moment aanwezige lichtstand. Na korte tijd echter zal hij alles prima kunnen onderscheiden en een aantal details wordt nu ook zichtbaar. Echter aan deze aanpassing is een grens, er zal toch een bepaalde hoeveelheid gereflekteerd licht de ogen moeten bereiken om deze onderscheiding tot in bepaalde details mogelijk te maken. Deze grens is verschillend van mens tot mens en afhankelijk van leeftijd. Het is algemeen bekend dat bij oudere mensen de "lichtsterkte" van de ogen, d.w.z. het onderscheidingsvermogen achteruitgaat.
Wat voor jonge enthousiaste regisseurs nog prima zichtbaar is zal voor de 65-jarige verstokte theaterbezoeker onder gaan in een waas zonder details! Helaas wordt hier maar zelden rekening mee gehouden.

De andere belangrijke faktor, kontrast, geeft de mogelijkheid om, als aan de eerste eis van het onderscheidingsvermogen is voldaan, bepaalde te belichten vlakken te bevoordelen, zodat hierop de aandacht kan worden gevestigd.

Dat behoeft niet alleen te gebeuren d.m.v. een verhoogde lichtintensiteit, maar kan ook gebeuren door kleurverandering.
Deze kleurverandering geschiedt in het algemeen door absorbtie van bepaalde golflengten van het lichtspectrum.
Om een indruk te krijgen hoe de verhouding kleur/golflengte is, geven we hieronder een overzicht van het zichtbaar lichtspectrum met z'n bijbehorende golflengten, uitgedrukt in nanometers (1 nanometer = 1/1000000 millimeter).

ROOD	780-630 nm (nanometer)
ORANJE	630-600 nm
GEEL	600-570 nm
GEELGROEN	570-550 nm
GROEN	550-520 nm
BLAUWGROEN	520-500 nm
BLAUW	500-450 nm
VIOLET	450-380 nm

Het blijkt nu dat het oog een eigen typische gevoeligheid heeft voor deze golflengten zoals blijkt uit de hieronder weergegeven curve.

Lichten we nu met witlicht een vlak aan en we zien dit vlak rood, dan betekent dit dat het bestraalde vlak de golflengten tussen 780 en 630 reflekteert en het overige deel van het spectrum absorbeert.
Indien we echter een wit vlak rood willen zien betekent dit dat we gebruik moeten maken van een transparant filter welke het rode gedeelte van het spectrum zal doorlaten en het overige gedeelte van het spectrum zal absorberen. Dit noemen we dan ook selektieve absorb tie.
In de handel zijn op dit moment kleurfilters van kunststof en glas verkrijgbaar waarmee een groot aantal kleuren kan gevormd in kombinatie met een schijnwerper.

Hoe belangrijk de oogcurve is zal duidelijk worden bij de bespreking van deze kleurfilters en hun toepassing, en zeker omdat vele leveranciers hiervan een zogenaamde transmissie coëfficient (% doorgelaten licht) aangeven zonder rekening te houden met onze oogcurve zodat een volledig onzinnig cijfer aangeboden wordt waarmee we niets kunnen doen!

DE LICHTBRON - LICHTOPBRENGST - LICHTSTROOM - BELICHTINGSSTERKTE.

Het is interessant om eens een blik in het verleden te werpen. De eerste electrische lichtbron voor het theater was de kooldraadlamp, die vooreerst met laagspanning werd gevoed. (220V lampen verschenen pas jaren later.)
De horizontale lichtsterkte, uitgedrukt in HK (Hefner kaars) lag bij de toegepaste modellen tussen 10 en 50 HK. Het vermogen in Watt voor de lichtsterkte eenheid bedroeg ongeveer 3,0 tot 3,5W/HK en slechts een zeer gering gedeelte werd bij de thermische lichtomzetting in zichtbare straling omgezet. Echter men kon zich niet beklagen over de levensduur van ongeveer 1000 branduren of over de stootvastheid (een zeer belangrijk punt bij theater gebruik)
Groot nadeel was de typische kleur temperatuur, 1900°C, waarbij in het spectrum rood en geel de maximale intensiteit hadden.
Deze warme "toon" was weliswaar aangenaam voor de ogen maar ongeschikt voor kleurweergave en filtering.
Buiten de geringe lichtemissie, gaf vooral de hoge temperatuur aan de glaswand nogal problemen. Speciaal bij ongeschikte behuizingen kwamen bij onvoldoende koeling nogaleens kleine brandjes voor. Dit argument werd dan weer dankbaar gehanteerd door de toen vele tegenstanders van electrisch licht.

De opvolger voor de kooldraadlamp was de metaaldraadlamp die in vele uitvoeringen gemaakt is. De modernere lampen hebben een gloeidraad uit getrokken wolfram staal. Het bevindt zich in een vacuum ballon en bereikt een temperatuur van ca. 2100°C.
Deze zogenoemde vacuum lampen hebben een specifiek Watt verbruik van 1,1W/HK. Doelmatiger is het om het modernere begrip "lichtopbrengst" te hanteren : lumen per Watt, waarbij 1 lumen (Lm) de eenheid lichtstroom is. Deze lichtstroom is gelijk aan de in 1 seconde door een lichtbron uitgestraalde lichthoeveelheid.
De belichtingsterkte 1 Lux ontstaat op een vlak van 1 m^2 welke door 1 lumen bestraald wordt.
Werkt 1 HK op een klein vlak op een afstand van 1 meter, dan brengt deze lichtsterkte eveneens 1 lux bij loodrecht inval.

Vacuum lampen hebben een lichtopbrengst van ca. 9 Lm/W.
Wordt de gloeidraad gebruikt in een neutrale gasatmosfeer van stikstof of Argon dan kan de lichtopbrengst opgevoerd worden tot ongeveer 20 Lm/W (= 0,5 W/HK) Deze waarde geldt voor lampen van 1000W en hoger, lagere vermogens hebben een ongunstige lichtopbrengst.
De gloeidraad temperatuur van deze gasgevulde lampen is voor theater gebruik beduidend gunstiger, nl. 2500°C.

Een ander belangrijk punt is de lichtdichtheid van de gloeidraad, deze lichtdichtheid is het quotient van het aantal HK en de uitstralende oppervlakte in cm^2. Hoe hoger de lichtdichtheid van de lamp, des te interessanter is hij voor toepassing in optische systemen.

Hierdoor was vroeger de laagspannings lamp zeer populair aangezien deze over een klein gloei element van relatief dikke draad beschikte waardoor een hoge lichtdichtheid verkregen werd.

Iedere echte "theaterrat" kent ook de koolspitslamp, die een zeer hoge lichtdichtheid had en toegepast werd als volgschijnwerper en projector.

De moderne gloeilampen verkrijgen hun grote lichtdichtheid door een zo klein mogelijk filament dat spiraalsgewijs naast elkaar. opgebouwd is en bij de laatste typen in twee secties, achter elkaar geplaatst. Hierbij wordt de HK waarde opgevoerd door een zo hoog mogelijke gloeitemperatuur van de gloeidraad. Dat hierdoor de levensduur beperkt is is niet moeilijk te begrijpen.

De modernste theaterlampen, nu algemeen toegepast, zijn voorzien van kwarts glas kolven die een veel hogere temperatuur kunnen verdragen zodat de uiterlijke vorm kleiner kan zijn en de wanden dicht bij de gloeidraad. De toegepaste gasvulling bestaat uit halogeen. Bij deze lampen treedt geen zichtbare verpulvering van de gloeidraad op zoals bij de oudere argon lampen, waarbij het glas langzaam zwart werd en het rendement van de lamp aldus afnam bij toenemende levensduur. De halogeenlampen behouden een vrijwel gelijk rendement gedurende de gehele levensduur waarbij de gloeidraad een temperatuur bereikt tussen de 3000 en 3200° kelvin met een spectrum dat een goede kleurweergave en filtering verzekert.

Ik wil hier niet ingaan op de verschillende typen ontladingslampen zoals CSI, CDI, HMI en Xenon aangezien de kleurtemperatuur hiervan minder geschikt is voor typisch theater gebruik, zeker als gelijktijdig de standaard belichtingsarmaturen toegepast worden welke over het algemeen argon- en halogeen gloeilampen gebruiken.
Daarbij komt het feit dat deze lampen elctrisch niet of zeer beperkt regelbaar zijn. Dit wil echter niet zeggen dat deze lamptypen niet worden toegepast, het tegendeel is waar, immers het hoge rendement maakt ze interessant voor volgschijnwerpers, projektoren en typische"daglicht belichtingen". Echter zoals gezegd, de beperkingen zijn legio en vaak zijn oplossingen te vinden die meer passen in de echte theatersfeer en mogelijkheden.
Een uitzondering wil ik echter maken voor de Tin-Halide lamp welke Philips produceert, deze lamp zal, na verluid wordt, ook worden uitgebracht met een kleurtemperatuur van ca. 3000° kelvin en heeft daarmee een aantal belangrijke voordelen van verschillende lamp typen bij elkaar gebracht;

a Het hoge rendement en de lichtdichtheid van de ontladingslamp
b kleurtemperatuur van de halogeenlamp
c grote electrische regelbaarheid
d constante kleurtemperatuur bij regeling (zeer interessant bij toepassing van kleurfilters)

In het volgende artikel gaan we in op de verschillende optische systemen zoals deze in de gangbare schijnwerpers toegepast worden.

* 1°K (Kelvin) = -273°C

Herman Fresen
(Reiche & Vogel Benelux)

teatertechnische gids

Geruime tijd geleden werd als speciaal nummer van AKTUALITEITEN de TT-gids beloofd.
Dit is vlugger gezegd dan gedaan. Het werd een hele klus die zich uiteindelijk dan toch resulteerde in een handig boekje.

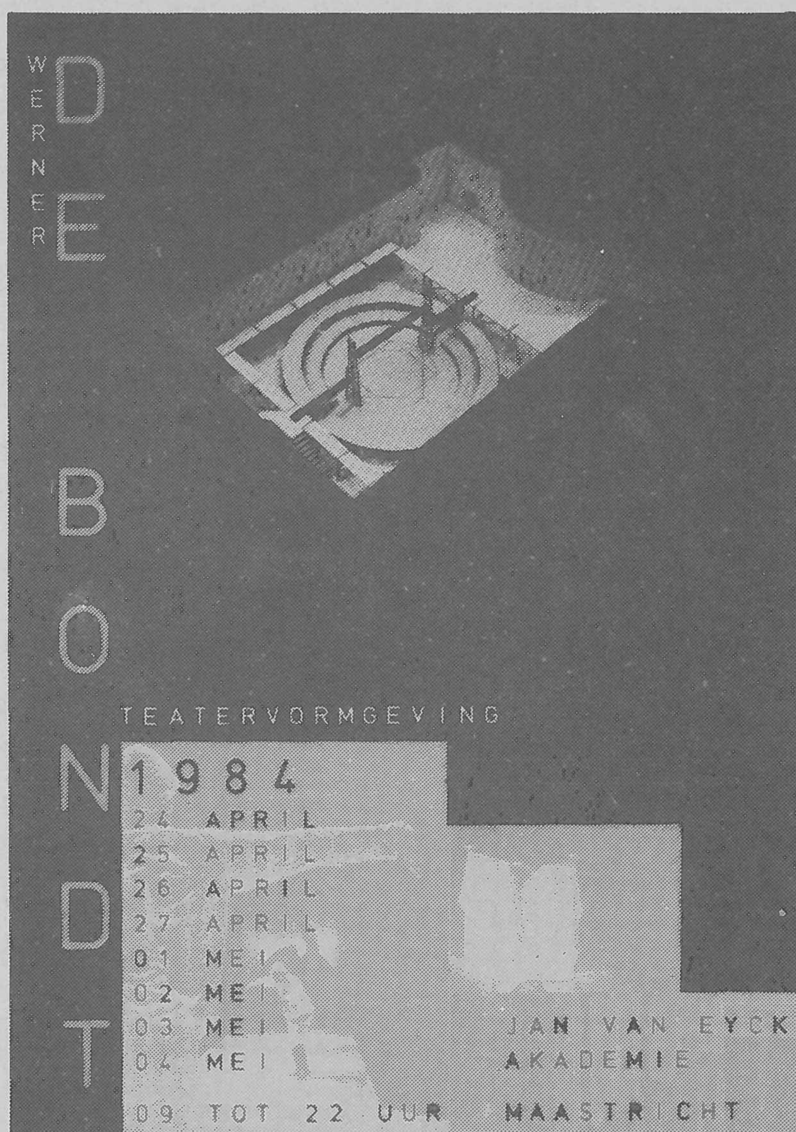
In deze eerste uitgave vindt u een 350-tal firma's die rechtstreekse teatertoeleveringsbedrijven zijn ofwel produkten of diensten leveren die op een of andere wijze ook hun toepassing in teater kunnen vinden. Deze firma's zijn ondergebracht in rubrieken.
Achteraan bevat de gids ook een lijst met adres en telefoonnummer van alle schouwburgen, gezelschappen en culturele centra.

De leden die de vakbeurs in Hasselt bezoeken kunnen de gids op vertoon van hun lidkaart daar bekomen. Aan de anderen wordt hij nadien per post opgestuurd.
De TT-gids staat voor AKTUALITEITEN nummer 12 / APRIL 84.

MEDEDELINGEN

Op de april-vergadering van de raad van beheer heeft Guido Canfyn, onder wiens voorzitterschap de vzw BASTT startte en uitgroeide tot een dynamische vereniging zijn funktie van voorzitter overgedragen aan Dré Darden, die reeds van in den beginne een aktieve onder-voorzitter was. Guido Canfyn zal als lid van de raad van beheer in de vereniging werkzaam blijven.
De kandidaturen van Mon De Leenheir en Roger Pottier werden weerhouden.
Mark Peters was ontslagnemend.

VAKLITERATUUR

Naar aanleiding van de tentoonstelling over het scenografisch werk van Werner De Bondt werd een katalogus uitgegeven.
Deze kan op schriftelijk verzoek verkregen worden op het sekretariaat van BASTT vzw.

Op volgende bladzijden houdt Jerôme Maeckelbergh u op de hoogte van wat er verschijnt op scenografisch en teatertechnisch vlak.

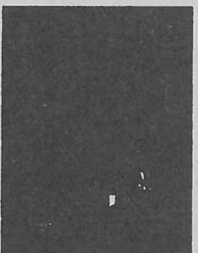
theatre crafts.

Volume 17, Number 7
August/September 1983

SPECIAL REPORT THE TWIN CITIES

PAGE 16

The home of approximately 105 professional, community, and academic theatres—including the Guthrie, The Children's Theatre Company, and the Cricket—is it any wonder that Minneapolis-St. Paul has the country's highest per capita number of theatres? In this special section, *Theatre Crafts* looks at life in the theatre in the Twin Cities.

PAGE 33

CINEMATIC APPROACHES TO THEATRE
by Ronald Chase

Film and projections, says Ronald Chase, should be considered one of set design's standard elements—although few designers work with them as yet. Chase reviews how film/projections were used in productions he has designed. Photo: ©Ken Howard.

PAGE 37

ULTZ: BRITAIN'S NEW WAVE
by Ellen Levene

Ultz (David to his friends), the British set and costume designer, director, actor, and writer, crossed the Atlantic with *Good* and came back to design the National Arts Centre (Canada) production of *A Midsummer Night's Dream*. Levene, a freelance writer based in New York, discusses Ultz's many visions of theatre.

PAGE 90

LAB THEATRE
Cable Cylinders
by Robert Scales

The eighth installment in Scales' series discusses using pneumatic cable cylinders to solve scenic problems.

DEPARTMENTS

Previews: Coming in October, a special report on video—in theatre, in dance, and in colleges and universities. How this technology is being put to use by the most orthodox to the most avant garde companies, schools, and artists, and what challenges and changes it has brought to their work.

On the cover: Liviu Ciulei, artistic director of The Guthrie Theater since 1981, has brought a decidedly nontraditional look to the theatre's traditionally classic repertoire. Productions such as *Candide*, presented during the 1982–83 season, reflect his eclectic view of theatre and his feeling that "theatre is play." Directed by Garland Wright. Sets: John Arnone. Costumes: Kurt Wilhelm. Lighting: Craig Miller. Sound: Robert Jorissen. Photo: Joe Giannetti.

theatre crafts.

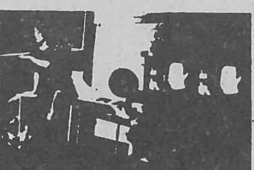
Volume 17, Number 8
October 1983

PAGE 16

SPECIAL REPORT: THE ELECTRONIC THEATRE

Video and the performing arts share a history that dates back to the earliest days of television. Over the past 20 years, this relationship has evolved from a simple, presentational one into a richly interactive, collaborative form. Sparked by rapid gains in technology and a burgeoning spirit of experimentation in the arts, this new field reinvents theatre as it extends the bounds of TV.

PAGE 38

COSTUME CASEBOOK

STYLIZED ANIMAL COSTUMES USING POLYURETHANE FOAM
by Annette E. Hoffman

PAGE 40

SPECIAL EFFECTS CASEBOOK

WAS GENE KELLY SINGIN' IN THE RICE?
by Steve Pastrick, page 40

PAGE 68

SCENE SHOP CASEBOOK

POOR MAN'S VACUFORM MACHINE
by Michael Hottois, page 68

PAGE 85

UNCLE DUNC'S TIPSHEET
by R. Duncan MacKenzie

DEPARTMENTS

Preview: Coming in November, production designer Philip Rosenberg discusses his work on *Daniel*. Tom Munn talks about lighting the repertory at the San Francisco Opera. And more.

On the cover: David van Tiegham and Jill Kroesen star in Robert Ashley's *Perfect Lives (Private Parts)*, an opera created for television. As a live performance and as a television series for Great Britain's Channel Four, *Perfect Lives* relies heavily on manipulation of the video image for its high tech look. Other performers include Ashley (as the Narrator) and Blue Gene Tyranny (as Buddy, the World's Greatest Piano Player). Costumes and makeup: Jacqueline Humbert. Color plan: Mary Ashley. Set for television: John Sanborn. Stage set for concert version: Lawrence Brickman. Television director: John Sanborn. Produced in collaboration with Carlotta Schoolman for the Kitchen Center for Video, Music, and Dance. Music written in collaboration with Blue Gene Tyranny. Music produced in collaboration with Peter Gordon and Paul Shorr. Photo: Mary Lucier.

theatre crafts.
Volume 17, Number 9
November/December 1983

Preview: Coming in January, lighting designer Allen Branton discusses his work for the recent David Bowie concert tour. Jason Barnes, production manager of the Cottesloe Theatre, writes about the most adaptable of the three theatre spaces within Britain's National Theatre. Plus a special report on working in television commercials.

On the cover: George Hearn is Albin in *La Cage aux Folles*, the $5 million Broadway musical produced by Alan Carr, which has audiences giving a chorus line of transvestites a standing ovation every night. Photo: Martha Swope.

theatre crafts.
Volume 18, Number 1
January 1984

Preview: Coming in February, Ming Cho Lee, head of design at the Yale School of Drama, talks about his special approaches to Shakespeare, opera and Broadway. A look at Canadian theatre—flourishing, feisty and problem-ridden. Plus a TC guide on accessing sound equipment.

On the cover: David Bowie's *Serious Moonlight* tour has taken the world by storm. Wherever he goes, Bowie is accompanied by Allen Branton's magnificent lighting. Photo: Denis O'Regan

HIGH PERFORMANCE

Contents Issue 24

Volume 6, Number 4, 1983

FEATURES

DEPARTMENTS

Contents

Volume 36 Number 1 March 1984

THEATRE JOURNAL

THE INTERPRETIVE ACTOR

THEATRE SURVEY

THE AMERICAN JOURNAL OF THEATRE HISTORY
VOLUME XXIV NUMBERS 1 AND 2
MAY AND NOVEMBER 1983

ARTICLES

NOTES AND DOCUMENTS

Continued

STATE UNIVERSITY OF NEW YORK AT ALBANY

TD&T

THEATRE DESIGN AND TECHNOLOGY

Volume XIX • Number 3 • Fall, 1983
Journal of the United States Institute for Theatre Technology, Number 73

CONTENTS

THEATRE DESIGN AND TECHNOLOGY

Volume XIX • Number 4 • Winter, 1983
Journal of the United States Institute for Theatre Technology, Number 75

CONTENTS

Inhalt 2/84

LUTZ GÖRNER ist mit Goethe, Heine, Tucholsky und anderen „verbrannten Dichtern" der meistgefragte Rezitator an Bundesdeutschlands Theatern. Sein Terminkalender sieht aus wie der eines Tourneetheaters. S. 21

GERT HEIDENREICH hat sein neues Stück „Der Wetterpilot" über den Umgang mit der Angst vor Hochrüstung und Atomkrieg geschrieben. Leseprobe und Bericht über die Uraufführung in Osnabrück Seite 22

Titelfoto: Stefan Odry

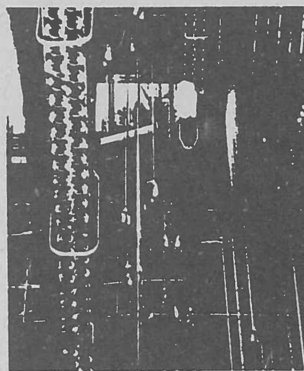
Inhalt 3/84

Die Deutsche Bühne

Theatermagazin · 55. Jahrgang · Nr. 5 · Mai 1984

Inhalt 1/84

4/84

Gefährlicher Schnürboden? Streit um die Theatertechnik: Seite 20

New York hat auch außerhalb der großen Häuser viel Oper zu bieten. Seite 27

Inhalt

Unsere Titelseite zeigt zweimal Ilse Langner, 1929 und 1984 sowie ein Szenenfoto aus der Pforzheimer Inszenierung von „Frau Emma kämpft im Hinterland".
Fotos (2): Sabine Haymann

PROGRAMMA
debat, demonstratie, lezing

VRIJDAG 15 JUNI

16.00 "DE RECHTEN EN DE PLICHTEN VAN DE SCENOGRAAF"

Waar begint en eindigt de opdracht van de scenograaf? Wie is scenograaf? Is hij onderbetaald of onbetaalbaar? Deze en andere vragen zullen het onderwerp van gesprek vormen. Bij deze worden alle scenografen en geïnteresseerden uitgenodigd om deel te nemen aan dit rondetafelgesprek dat zal geleid worden door regisseur Jan Verbist.

ZATERDAG 16 JUNI

10.30 "POPPENTEATER"

door Freek Neirinck en Luk De Bruycker (zie bladzijde 4)
Na de voordracht is er de mogelijkheid met deze heren een gesprek aan te knopen.

14.00 "GRIME"

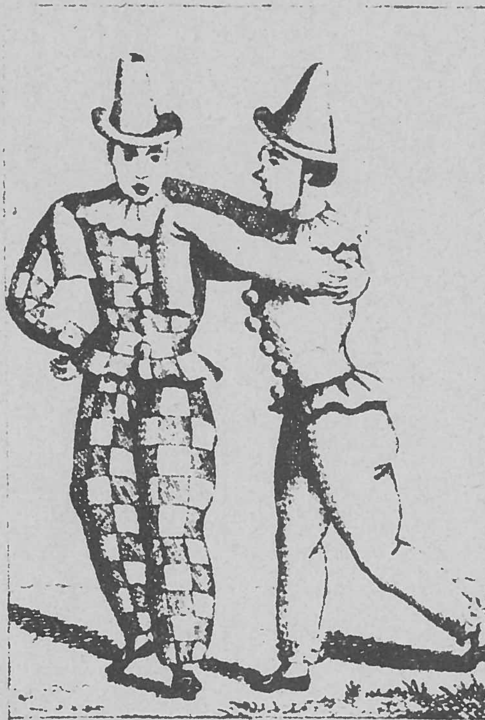
Eddy De Mayer, hoofd-grimeur van de Opera voor Vlaanderen, zal een grime-demonstratie brengen. Aansluitend kan men bij hem terecht met vragen en/of problemen omtrent deze discipline.

ZONDAG 17 JUNI

Om de bekende reden wordt er in de voormiddag geen aktiviteit gepland.

15.00 "REKWISIETEN"

lezing door William R. Lockwood (zie AKT. nr 9 / okt 83)
Als hoofd van het rekwisietenatelier van het Royal Shakespeare Theatre staat deze man zowat 25 jaar in de praktijk. Het hoeft geen betoog dat hij al die jaren een enorme ervaring heeft opgedaan met materialen en werkmethoden; ervaringen waarover hij maar al te graag spreekt. Ook aan de hand van dia's van werk in eigen atelier verschaft hij uitleg over gebruikte werkwijzen. Een must voor elke rekwisiteur.

Paillasse et Pierrots